

**Organizacija za evropsku bezbednost i sradnju
MISIJA NA KOSOVU**

**Izveštaj 07/2006 Stuba III. (OEBS)
O praćenju rada Skupštine Kosova
14. oktobar 2006. – 31. decembar 2006.**

Navodi

- **Ministar Zdravlja se obraća Skupštini kao odgovor na interpelacije ORE**
- **Skupština usvaja deklaraciju o odbacivanju održavanja referenduma o ustavu Srbije na Kosovu**
- **Skupština diskutuje o izveštaju Generalnog Revizora u vezi faktičnih nalaza Skupštine Kosova i osniva *ad hoc* Istražni Odbor**
- **Predsedništvo se ustručava da prihvati predlog u vezi predstavljanja g-dina. Bislima Hotija u Predsedništvu**
- **Skupština glasa o imenovanju Narodnog Advokata i glavnog zamenika Narodnog Advokata, ali se osporava validnost glasanja**
- **Skupština usvaja konsolidovani budžet Kosova za 2007.**

Ovaj 49. izveštaj o praćenju rada Skupštine je izradjen u skladu sa smernicama Unmikovog Stuba III za izgradnju institucija (OEBS), odnosno praćenja rada Skupštine Kosova, dana 26. novembra 2002. i u skladu je sa novim Poslovníkom usvojenim na kraju plenarne sednice 20. maja 2005., i promijenjenim na plenarnoj sednici 1-2. juna 2006.

Tokom perioda izveštavanja, Skupština je održala 6 regularnih sednica, 19-20. oktobra, 27. oktobra i 3. novembra, 16/17/20. novembra, 30. novembra, 14/18. decembra i 20-23. decembra, kao i šest sastanaka Predsedništva, 16. oktobra, 2. novembra, 9. novembra, 24. novembra, 11. decembra i 18. decembra. Svih deset odbora i pododbor za ljudska prava, jednakost polova, javne peticije i žalbe su održali sastanke tokom perioda izveštavanja.¹ Stub III (OEBS) je pratio plenarne sednice i sastanke predsedništva, kao i 28 od 52 sastanaka odbora, jedan sastanak pododbora za ljudska

¹ Odbor za budžet i finansije je održao sastanke 16. i 24. oktobra, 8., 21., 23. i 29. novembra, 5. i 13. decembra, dok je Odbor za prava i interese zajednica i povratak održao sastanke 16., 24. i 26. oktobra, i 13., 20. i 24. novembra. Odbor za pravosuđe, zakonodavstvo i pitanja Ustavnog okvira je održao sastanke 25. oktobra, 6. novembra, 4. i 19. decembra, dok je Odbor za bezbjednost održao sastanke 17. oktobra, 22. novembra, i 13. decembra. Odbor za javne usluge, lokalnu administraciju i medije je održao sastanke 19. oktobra, i 7. novembra, i 19. decembra, dok je Odbor za zdravstvo, rad, socijalni rad i nestala lica održao sastanke 31. oktobra, 7. novembra, i 5., 12. i 19. decembra. Odbor za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport, u telekomunikacije je održao sastanke 16. i 25. oktobra, 7., 10., 14. i 28. novembra, 5., 12. i 26. decembra, dok je Odbor za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, okolinu u prostorno planiranje održao sastanke 17., 25. i 31. oktobra, 7., 13., 21. i 29. novembra, i 5. decembra. Odbor za obrazovanje, nauku, kulturu, omladinu i sport je održao sastanke 17. oktobra, 20. novembra, i 19. decembra, dok je Odbor za međunarodnu saradnju i EU integracije održao sastanak 9. novembra. Pododbor za ljudska prava, jednakost polova i javne peticije i žalbe je održao sastanke 18. oktobra, 8. i 22. novembra, i 13. decembra. Odbor za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport, i telekomunikacije je 20. oktobra održao javnu raspravu po pitanju nacrtu zakona o izmeni zakona br. 2004/8 o energiji, i nacrtu zakona o izmenama zakona br. 2004/9 o regulatoru energije. Odbor za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport je 29. novembra održao javnu raspravu o implementaciji zakona br. 2002/2 o osnovnom i srednjem obrazovanju. Odbor za javne usluge, lokalnu administraciju i medije je 5. decembra održao javnu raspravu o nacrtu zakona o transformaciji posjednika privatnih nekretnina u vlasnike.

prava, jednakost polova i javne peticije i žalbe, sve sastanke Istražnog Odbora i dvije javne rasprave.²

1. Pregled

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 19-20. oktobra predsedavao je Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član predsedništva g-din. Xhavit Haliti (PDK).

- Osamdeset šest i šesdeset i šest poslanika Skupštine su bili prisutni, na plenarnoj sednici od 19. i 20. oktobra.³
- Glavne stavke dnevnog reda plenarne sednice od 19-20. oktobra:
 - Pitanja za vladu za usmene odgovore
 - Debata o bezbijednosnoj situaciji na Kosovu
(Ministar Unutrašnjih Poslova Fatmir Rexhepi je dao izjavu, proračena je od strane šefova parlamentarnih grupa, plenarne debate i završna izjave Ministra Rexhepia)
 - ORA interpelacija Ministru Zdravlja
(Vidite dolje pasus pod nazivom "Interpelacija".)
 - Prvo čitanje nacrtu zakona o porezu na dodatnu vrijednost
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 33 glasova za i 28 glasova protiv.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 27. oktobra/3. novembra je predsjedavao Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva g-din. Naim Maloku (AAK).

- Sedamdeset pet i osamdeset osam poslanika Skupštine su bili prisutni, na plenarnoj sednici od 27. oktobra i 3. novembra.
- Glavne stavke dnevnog reda na plenarnoj sednici od 27. oktobra/3. novembra:
 - Pitanja za vladu za usmene odgovore
 - Pregled izveštaja Kancelarije Generalnog Revizora u vezi faktičnih nalaza Skupštine u toku 2004-2005.
(Svi šefovi parlamentarnih grupa su dali izjave, koje su praćene plenarnom debatom i odobrenjem predloga za osnivanje *ad hoc* Istražnog odbora. Vidite dolje pasus sa nazivom "Osnivanje *ad hoc* Istražnog Odbora".)
 - Pregled radnog izveštaja Telekomunikacione Regulatorne Agencije za 2005. godinu
(Ova stavka je odložena.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 16., 17. i 20. novembra je predsjedavao Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva g-din. Gazmend Muhaxheri (ORA).

- Osamdeset i osam, osamdeset i jedan i sedamdeset devet poslanika Skupštine su bili prisutni, na plenarnoj sednici od 16., 17. i 20. novembra.
- Glavne stavke dnevnog reda plenarne sednice od 16., 17. i 20. novembra:
 - Pitanja za vladu za usmene odgovore

² Odbor za budžet i finansije 16. i 24. oktobra, 8., 21., 23. i 29. novembra, 5. i 13. decembra; Odbor za prava i interese zajednica i povratak 16., 24. i 26. oktobra, i 13. i 20. novembra. Odbor za pravosudna, zakonodavna i Ustavna pitanja 25. oktobra, 6. novembra, i 19. decembra; Odbor za bezbijednost 17. oktobra, i 22. novembra; Odbor za javne usluge, lokalnu administraciju i medije 1. i 19. decembra; Odbor za zdravstvo, rad, socijalni rad i nestala lica 31. oktobra, i 12. i 19. decembra; Odbor za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i telekomunikacije 16. oktobra, i 12. decembra; Odbor za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, okolinu i prostorno planiranje 17. oktobra; Odbor za međunarodnu saradnju i EU integracije 9. novembra; Pododbor za ljudska prava, jednakost polova i javne peticije i žalbe od 13. decembra; javnu raspravu o implementaciji zakona br. 2002/2 o osnovnom i srednjem obrazovanju; i javnu raspravu o nacrtu zakona o transformaciji privatnih nekretnina vlasnici u vlasnike

³ Ukoliko nije naznačeno drugačije u ovom izveštaju, cifre koje su naznačene su date od Predsednika Skupštine ili predsjedavajućeg na početku svakog dana.

- Drugo čitanje nacrt zakona o unutrašnjoj reviziji
(Nacrt zakona je odobren sa 69 glasova za i dva glasa protiv.)
- Prvo čitanje nacrt zakona o transformaciji posednika privatne nekretnine u vlasnike
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 73 glasova za i dva glasa protiv.)
- Prvo čitanje nacrt zakona o beležniku
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 64 glasova za i tri glasa protiv.)
- Prvo čitanje nacrt zakona o radu
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 63 glasova za i cetiri glasa protiv)
- Pregled radnog izveštaja Regulatorne Telekomunikacione Agencije za 2005. godinu
(Vidite dolje pasus pod nazivom “Radni izveštaj Regulatorne Telekomunikacione Agencije za 2005. godinu ”.)
- Pregled preporuka Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira u vezi imenovanja Narodnog Advokata i glavnog zamenika Narodnog Advokata
(Ova stavka je odložena. Vidjite dolje pasus pod nazivom “Imenovanje Narodnog Advokata glavnog zamenika Narodnog Advokata”.)
- Pregled izveštaja Odbora za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu u vezi nadzora implementacije Zakona o Zdravstvu.
(G-dja. Fatmire Mulhaxha-Kollçaku (ORA), predsjedavajuća odbora je dala prezentaciju, praćena plenarnom debatom i odobrenjem preporuka odbora. Vidite dolje pasus pod nazivom “Nadzor implementacije zakona”.)
- Pregled nacrt predloga Predsedništva u vezi inostranih službenih putovanja
(Ova stavka je odložena.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 30. novembra je predjedavao Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i ko-predsedavao član Predsedništva g-din. Xhavit Haliti (PDK).

- Osamdeset poslanika Skupštine su bili prisutni na plenarnoj sednici od 30. novembra.
- Glavne stavke dnevnog reda plenarne sednice od 30. novembra:
 - Pitanja za vladu za usmene odgovore
 - Prvo čitanje nacrt zakona o konsolidovanom budžetu Kosova i ovlašćenih troškova od 1. januara – 31. decembra 2007.
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 50 glasova za i 26 glasova protiv.)

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova od 14. i 18. decembra je predsedavao Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva g-din. Naim Maloku (AAK).

- Šesdeset devet i šesdeset osam poslanika Skupštine su bili prisutni na plenarnoj sednici od 14. i 18. decembra.
 - Glavne stavke dnevnog reda plenarne sednice 14 i 18 decembra:
 - Pitanja za Vladu za usmene udgovore
 - Prvo čitanje nacrt zakona o spomeniku bivšeg predsednika Kosova Ibrahima Rugove
(Nacrt zakona je povučen od strane predlagagača.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o državnoj pomoći
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 45 glasova za i 24 glasova protiv.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o ilegalnoj izgradnji
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 57 glasova za i bez glasova protiv.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o gajenju pčela
(Nacrt zakona je u načelu odobren sa 61 glasova za i jednim glasom protiv.)
- Pregled prpeporuka Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira u vezi imenovanja Narodnog Advokata i glavnog zamenika Narodnog Advokata
(Vidite dolje pasus pod nazivom “Imenovanje Narodnog Advokata i glavnog zamenika Narodnog Advokata”.)

- Drugo čitanje nacrt zakona o opremi pod pritiskom (Nacrt zakona je usvojen sa 67 glasova za i jednim glasom protiv.)
- Drugo čitanje nacrt zakona o izmjenama zakona br. 2004/49 o patentima. (Nacrt zakona je usvojen sa 59 glasova za i dva glasa protiv.)
- Drugo čitanje nacrt zakona o bezbjednosti drumskog saobraćaja (Vidite drugi stav pod nazivom "Glasčki proces".)
- Pregled nacrt prostornog plana Kosova 2005-2015. (Ova stavka je odložena.)
- Diskusija o izveštaju evropske komisije o Kosovu (Stavka je odložena.)

Plenarnom sednicom od 20-23. decembra Skupštine Kosova je predsjedavao Predsednik Skupštine Kolë Berisha (LDK) i ko-predsjedavali članovi predsedništva g-din. Sabri Hamiti (LDK) i g-din. Gazmend Muhaxheri (ORA).

- Osamdeset i tri, osamdeset i jedan, šesdeset i jedan i sedamdeset i jedan poslanik Skupštine su bili prisutni na plenarnoj sednici od 20., 21., 22. i 23. decembra.
- Glavne stavke dnevnog reda plenarne sednice od 20-23. decembra:
 - Pitanja za vladu za usmene udgovore
 - Drugo čitanje nacrt zakona o konsolidovanom budžetu Kosova i ovlašćenih troškova od 1. januara – 31. decembra 2007 (Nacrt zakona je usvojen sa 65 glasova za i sedam glasova protiv.)
 - Drugo čitanje nacrt zakona o zaštiti biljaka (Nacrt zakona je usvojen sa 59 glasova za i dva glasa protiv.)
 - Drugo čitanje nacrt zakona o promovisanju dojenja (Nacrt zakona je usvojen sa 60 glasova za i dva glasa protiv.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o sprećavanju zaraznih bolesti (Nacrt zakona je u načelu odobren sa 62 glasa za i bez glasa protiv.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o izmeni Zakona br. 2002/9 o inspektorata rada (Nacrt zakona je u načelu odobren sa 41 glasom za i 25 glasova protiv.)
 - Prvo čitanje nacrt zakona o izmeni Zakona br. 2003/4 o likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica pri bankrotiranju (Nacrt zakona je u načelu odobren sa 56 glasova za i jednim glasom protiv.)
 - Pregled predloga u vezi transfera sredstava u Ministarstvu za rad i socijalna pitanja (Predlog je odobren sa većinom glasova za i bez glasova protiv.)
 - Debata o odlaganju pregovora o rešavanju statusa (Stavka je odložena jer članovi Tima Jedinstva nisu bili prisutni na sednici i izjavili su da nema potrebe za takvom debatom jer nije bilo daljih razvoja u pogledu pregovaračkog procesa.)
 - Debata o situaciji sa energijom (G-din. Bajrush Xhemajli (PDK) je dao izjavu, praćena Ministrom za Energiju i Rudarstvo, šefovima parlamentarnih grupa i nekoliko ostalih poslanika Skupštine.)

2. Parlamentarne prakse i postupci Skupštinskih zasedanja

Dnevni red

- Na početku plenarne sednice od 27. Oktobra, g-din. Alush Gashi (LDK) je predložio da se izveštaj o faktičnim nalazima Skupštine iz Kancelarije Generalnog Revizora (KGR) za 2004-2005. godinu ukloni sa dnevnog reda navodeći da je nekompletan i nije predlagao nikakve preporuke Skupštini i da se stoga treba prvo kompletirati izveštaj i da se ocijeni od strane Odbora za budžet. G-din. Jakup Krasniqi je naveo da parlamentarna grupa PDK nije bila za sklanjanje izveštaja sa dnevnog reda i pozvao je parlamentarnu grupu LDK "da bude u službi

vladavine prava i da se bori protiv korupcije”. G-dja. Gjylnaze Syla (AAK) je izjavila da Skupština treba da bude primjer transparentnosti ali je dodala da se prijedlog g-din. Gashia stavi na glasanje zato što izveštaj nije sadržao preporuke. G-dja. Teuta Sahatqija (ORA) je navela da se u skladu sa Poslovníkom dnevni red može izmijeniti samo ako se predlog priloži u pismenoj formi prije početka plenarne sednice, dodajući da se tačka dnevnog reda o kojoj se govori ne može ukloniti iz razloga što ne postoji takav prijedlog u pismenoj formi. Predsednik Skupštine je predložio kratku pauzu da bi se šefovi parlamentarnih grupa složili o tom pitanju. Ali, g-din. Gashi je insistirao da se njegov prijedlog stavi na glasanje, dodajući da su ostale parlamentarne grupe imali pravo da izraze svoja mišljenja. Stoga je Predsednik stavio na glasanje prijedlog g-din. Gashia da se izveštaj ukloni sa dnevnog reda sednice tog dana, što je bilo odobreno sa 48 glasova za, 30 glasova protiv i devet uzdržanih.

- Na početku plenarne sednice od 14. decembra, g-din. Hajredin Kuçi je predložio u ime PDK da se prvo čitanje nacrt zakona o spomeniku bivšeg Predsednika Kosova Ibrahim Rugove ukloni sa dnevnog reda uz opravdanje da je PDK za obuhvatljiviji zakon o bivšim predsednicima nego da se to rešava slučaj po slučaj. Predsednik Skupštine je stavio na glasanje prijedlog parlamentarne grupe PDK, koji je odbijen sa 35 glasova za, 48 protiv i šest uzdržanih.
Nova pravila 23.1-2 nalazu da “Predsedništvo priprema nacrt dnevnog reda za narednu sednicu Skupštine, koji se odmah dostavlja poslanicima Skupštine. Na početku sednice, nacrt dnevnog reda se smatra odobrenim, osim ukoliko jedna ili više parlamentarnih grupa ili šest (6) poslanika Skupštine predlože u pismenoj formi Predsedniku izmjene dnevnog reda, što bi se trebalo glasati.” LDK i PDK parlamentarne grupe su predale usmene prijedloge, u skladu sa prethodnim pravilom,⁴ koje više nije na snazi, i koje je dozvoljavalo izmjene dnevnog reda da se predlože usmeno. Čak i nakon revizije odredbi o pripremi dnevnog reda na plenarnoj sednici od 1-2. juna 2006., poslanici Skupštine su nastavili da predlažu izmjene dnevnog reda u pismenoj i usmenoj formi. Nove odredbe, koje zahtevaju da se izmene dnevnog reda plenarne sednice predlažu u pismenoj formi, bi trebalo da se primenjuju konsekventno da bi se izbegla konfuzija ili nezadovoljstvo poslanika Skupštine.

Hitna pitanja

- Na početku plenarne sednice od 19. Oktobra, g-din. Jakup Krasniqi (PDK) je predložio da Skupština treba da *hitno* izda deklaraciju kojom osuđuje održavanje referendumu o ustavu Srbije na teritoriji Kosova, koji uključuje Kosovo kao dio Srbije u preambuli. Svi ostali šefovi parlamentarnih grupa su podržali predlog g-din. Krasniqija. Predsednik Skupštine je stoga stavio na glasanje predlog g-din. Krasniqija, koji je odobren sa većinom glasova za i pozvao je šefove parlamentarnih grupa da izrade tekst deklaracije koji bi bio formalno odobren od strane Skupštine kasnije tokom sednice.⁵
Pravilo 29.1 predviđa da “na bilo koja plenarnoj sednici, bilo koji poslanik, uz slaganje predsednika Skupštine, može predložiti da Skupština odmah uze u obzir oredjeno hitno pitanje. Ukoliko Predsednik Skupštine misli da pitanje zaslužuje neposrednu pažnju Skupštine, on/ona će dozvoliti poslaniku da obrazloži svoj predlog pred skupštinom i istog stavi na glasanje.” Stoga, je to na diskreciji Predsednika Skupštine da dozvoli g-din. Krasniqiu da iznese predlog kao i da pozove Skupštinu na glasanje

⁴ Prethodno pravilo 23.1 je predviđalo da se “na kraju svake sednice, Predsednik Skupštine ili drugi član predsedništva predloži dnevni red za narednu sednicu. Prijedlog se prihvata, osim ukoliko jedna ili više parlamentarnih grupa ili . . . šest poslanika se ne slažu sa tim.”

⁵ Vidite ispod pasus pod nazivom “Deklaracija protiv održavanja referendumu o ustavu Srbije na Kosovu”, za više informacija.

Proceduralni prigovori

- Na sastanku od 16. oktobra, Predsedništvo je diskutovalo o predlogu predloženom od sedam poslanika Skupštine⁶, 10 oktobra, pozivajući Skupštinu da organizuje referendum o nezavisnosti i suverenitetu Kosova. U svome prijedlogu, poslanici su konstatovali da bi se “potvrdom volje građana putem referenduma izbeglo nezadovoljstvo u i van Kosova, kao i nametnuta, arbitrarna ili jednostrana odluka u pogledu statusa Kosova.” Predsedništvo je odbacilo predlog uz opravdanje da referendum o nezavisnosti ne može biti organizovan jer ne postoji zakon o referendumu i da je to izvan kompetencija Skupštine. 19. oktobra, poslanici o kojima je reč, su predali proceduralni prigovor Odboru za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira gde tvrde da je Predsedništvo prekršilo pravilo 23. u tome što nije uvrstilo njihov predlog u dnevni red plenarne sednice od 19-20. oktobra. Na sastanku od 6. novembra, Odbor je zaključio da nije bilo prekršaja pravila 23. u tome što predlog poslanika nije bio uvrstan u dnevni red sednice od 19-20. oktobra.

Shodno poglavlja V Ustavnog okvira, koji određuje odgovornosti Privremenih Istitucija Samouprave, Skupština Kosova nema nadležnost da pozove na referendum. Štaviše, Ustavni okvir ne priznaje pravnu instituciju referenduma uopšte. Stoga, odluka Predsedništva da se ne uvsti dotičan predlog za diskusiju u Skupštini i zaključak Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira su u skladu sa Ustavnim okvirom.

- Na sastanku od 6. novembra, Odbor za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira je razmotrio prigovor g-dina. Ferida Aganija, kojeg je dostavio 11. septembra, a kojim je tvrdio da je pravilo 29.2. prekršeno na plenarnoj sednici od 6. septembra u tome što predlog grupe Za Integraciju o usvajanju deklaracije u vezi uloge Skupštine u procesu rešavanja statusa nije stavljen na glasanje kao *hitno pitanje*. Odbor je zaključio da nije bilo kršenja pravila 29. u tome što predlog grupe Za Integraciju nije stavljen na glasanje na plenarnoj sednici od 6. septembra.

Shodno pravilu 29.2., koje predviđa da “Skupština odlučuje o predlozima parlamentarnih grupa u vezi hitna pitanja”, Skupština je trebala biti u prilici da se izglasi po predlogu grupe Za Integraciju u vezi usvajanja dotične deklaracije.

- 23. novembra, šef AAK parlamentarne grupe, g-dja. Gjylnaze Sylja, je predala proceduralni prigovor Odboru za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira, tvrdeći da je predsedništvo prekršilo pravilo 6.5. u tome što nije uključilo predlog njene parlamentarne grupe o usvajanju nacrtu rezolucije o dijaspori Kosova u dnevni red plenarne sednice.⁷ Na sastanku od 4. decembra, Odbor je diskutovao prigovor i zaključio da je Predsedništvo prekršilo pravilo 6.5.

Pravilo 6.5 predviđa da “Predsedništvo omogućava da bilo koji sadržajni predlog podržan od strane šest ili više poslanika Skupštine bude uvrstan u dnevni red plenarne sednice Skupštine u periodu od tri radne nedelje od osiguranja takve podrške.” Predsedništvo, međutim, još nije uvrstilo predlog AAK u dnevni red plenarne sednice. Stoga, zaključak Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira je u skladu sa pravilom 6.5.

Pravilo 30.8 nalaže da “prigovor koji osporava primenu Poslovnika može biti predložen od strane individualnog poslanika. Ovaj prigovor se predaje Odboru za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira, koji treba da predstavi svoju preporuku na prvoj sledećoj plenarnoj sednici Skupštine.” Odbor je samo raspodelio svoje zaključke u vezi gorenavedenih proceduralnih prigovora poslanicima Skupštine u pismenoj formi umjesto da ih predstavi na prvoj plenarnoj sednici nakon podnošenja svakog prigovora odboru, kao što se zahteva u

⁶ G-din. Emrush Xhemajli (LPK), g-din. Ferid Agani (PD/Za Integracije), g-din. Gjergj Dedaj (PLK/Za Integracije), g-din. Xhelal Canziba (PDK), g-din. Emin Krasniqi (PDK), g-din. Xhevat Bislimi (PDK) i g-din. Mazllom Kumnova (AAK).

⁷ 6 jula, AAK parlamentarna grupa je predala predsedništvu zahtjev za uključivanje u dnevni red sednice predlog za usvajanje nacrtu rezolucije o kosovskoj dijaspori. Na sastanku od 26. jula, predsedništvo je diskutovalo zahtev AAK i odlučilo da se odloži za kasniju fazu da bi se dozvolilo više vremena za konsultacije između parlamentarnih grupa, ali se o prijedlogu nije diskutovalo nakon toga. Vidite izveštaj 05/2006 Stuba III (OEBS) o praćenju rada Skupštine Kosova, pasus sa nazivom “Dnevni red”, za više informacija.

pravilu 30.8. Nekoliko plenarnih sednica je već prošlo, a odbor još uvek nije predstavio svoje zaključke na plenarnoj sednici. Odbor takodje nije uopšte predstavio na plenarnoj sednici svoj zaključak u vezi proceduralnog prigovora g-din. Emrush Xhemajlia (LPK), koji je predat odboru 23. juna 2006.⁸ Prethodni izveštaj o praćenju rada Skupštine je ubilježio slučaj gde je Odbor za pitanja pravosuđa, zakonodavstva i Ustavnog okvira usmeno predstavio svoju preporuku u vezi proceduralnog prigovora na plenarnoj sednici.⁹ Odbor za pitanja pravosuđa, zakonodavstva i Ustavnog okvira bi stoga trebao konsekvantno da se pridržava pravila 30.8.

Deklaracija protiv održavanja referenduma o ustavu Srbije na Kosovu

- Tokom sednice 19. oktobra, g-din. Jakup Krasniqi je pročitao tekst o deklaraciji koji je osudjivao održavanje referenduma o ustavu Srbije na Kosovu, sa kojim su se složili svi šefovi parlamentarnih grupa. Tekst deklaracije je sledeći: “(a) Skupština Kosova smatra ovaj akt od strane Srbije kao ustavnu agresiju protiv Kosova; (b) Skupština Kosova očekuje od Evropske Unije i zemalja Kontakt Grupe da to tretiraju kao jednostranim aktom Srbije bez uticaja na politički status Kosova; (c) referendum Srbije na Kosovu je ilegalan za Kosovo i nema pravni efekat. Održavanje ovakvog referenduma na Kosovu stvara nesigurnost među građanima na Kosovu. Pozivamo srpske građane na Kosovu da budu integrisani dio građanskog, političkog, javnog i institucionalnog života na Kosovu; (d) Skupština Kosova je ubijedjena da moguće odlaganje priznavanja nezavisnosti i suvereniteta Kosova bi iskomplikovalo demokratske procese na Kosovu i u regionu. Građani na Kosovu su suvereni i trebaju odlučiti o svojoj sudbini.” Predsednik Skupštine je stavio deklaraciji na formalno glasanje, koja je odobrena većinom glasova za i bez glasova protiv.

Ovo je bilo u skladu sa pravilom 2., koje definiše deklaraciju kao “opšta politička izjava koja se glasa i usvaja od strane Skupštine.”

Interpelacija

- Na plenarnoj sednici od 20. oktobra, Skupština je diskutovala o interpelaciji ORE za Ministra Zdravlja u vezi stanja zdravstvenog sistema na Kosovu. Predsednik Skupštine je podsjetio poslanike, u skladu sa novim pravilom 25., parlamentarna grupa koja predlaže interpelaciju ima pravo da otvori debatu sa deset minutnom izjavom i da zatvori debatu sa petominutnom izjavom, dok bi se vreme alocirano tokom ostatka za debatu reflektovalo snagu svake parlamentarne grupe u Skupštini. G-dja. Fatmire Mulhaxha-Kollçaku (ORA) je dala uvodnu izjavu kritikujući Vladu za stvaranje krize u sistemu zdravstva a bez mogućnosti za pružanje kvalitativnih zdravstvenih usluga pacijentima i bez mogućnosti da se adekvatno reaguje na štrajk medicinskog osoblja. Ministar Zdravlja Sadik Idrizi je izvestio o situaciji zdravstvenog sistema na Kosovu, dodajući da se infrastruktura u javnim medicinskim ustanovama popravila u nekoliko zadnjih godina, da je kompletirana decentralizacija javnih zdravstvenih ustanova i da je licenciranje privatnih zdravstvenih ustanova već bilo počelo. Nastavio je sa izjavom da još postoje poteškoće u zdravstvenom sistemu, kao što je nedostatak nekih lijekova i mali budžet alociran Ministarstvu Zdravlja, što ne dozvoljava ministarstvu da poveća plate medicinskom osoblju. Nekoliko poslanika iz različitih parlamentarnih grupa su dali izjave prije zaključivanja debate od strane g-dje. Mulhaxha- Kollçaku.

Ovo je u skladu sa novim pravilom 25.6.

Raspodela dokumenata

- Nacrt zakona o porezu na dodatu vrijednost je raspodelen poslanicima Skupštine 28. septembra. Stoga, nacrt zakona je raspodelen 16 radnih dana prije prvog čitanja na plenarnoj sednici od 20.

⁸ Vidite izveštaje 05/2006 i 06/2006 Stuba III (OEBS) o praćenju rada Skupštine Kosova, pasus pod nazivom “Proceduralni prigovori.”

⁹ Na plenarnoj sednici od 19. decembra 2005., g-din. Hydajet Hyseni (PDK), predsjedavajući odbora za pravosudna, zakonodavna i ustavno okvirna pitanja, predstavio je preporuku odbora u vezi proceduralnog prigovora ORE parlamentarne grupe. Vidite izveštaj 10/2005 Stuba III (OEBS) o praćenju rada Skupštine Kosova.

oktobra. Nacrta zakona o transformaciji posednika privatne svojine u vlasnike je raspodelen 12. oktobra; nacrt zakona o javnom beležku je raspodelen 18. oktobra; i nacrt zakona o radu je raspodelen 19. oktobra. Stoga, nacrti zakona su raspodeleni 23, 17 i 16 radnih dana prije prvog čitanja na plenarnoj sednici od 16. novembra. Nacrt zakona o konsolidovanom budžetu Kosova i ovlašćenim troškovima od 1. januara – 31. decembra 2007. je raspodelen 13. novembra. Stoga, nacrt zakona je raspodelen dvanaest dana prije prije prvog čitanja na plenarnoj sednici od 30. novembra. Nacrt zakona o spomeniku bivšeg Predsednika Kosova Ibrahim Rugove je raspodelen 27 oktobra; nacrt zakona o državnoj pomoći je raspodelen 10. novembra; nacrt zakona o gajenju pčela je raspodelen 13. novembra; a nacrt zakona o ilegalnoj izgradnji je raspodelen 15. novembra. Stoga, nacrti zakona su raspodeleni 33, 23, 20 i 18 radnih dana prije zakazanog prvog čitanja na plenarnoj sednici od 14. decembra. Nacrt zakona o sprečavanju zaraznih bolesti je raspodelen 30. oktobra; nacrt zakona o izmenama Zakona br. 2002/9 o inspektorata rada je raspodelen 24. novembra; i nacrt zakona o izmenama Zakona br. 2003/4 o likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica pri bankrotiranju je raspodelen 27. novembra. Stoga, nacrti zakona su raspodeleni 38, 19 i 16 radnih dana prije prvog čitanja na plenarnoj sednici od 22. decembra.

Ovo nije u skladu sa pravilom 35.1, koje zahtijeva da se prvo čitanje nacrt zakona održi ne ranije od deset radnih dana i ne kasnije od tri radne nedjelje od dana raspodele istog. Sa izuzetkom nacrt zakona o konsolidovanom budžetu Kosova i ovlašćenim troškovima od 1. januara – 31. decembra 2007., svi ostali nacrti zakona u toku perioda izveštavanja su razmotreni na prvom čitanju poslije tri radne nedjelje od dana raspodele istih. Skupština još uvijek ima poteškoća pri razmatranju nacrt zakona u skladu sa vremenskim okvirom naznačenim u proceduranlim pravilima, uprkos činjenici da održava plenarne sednice češće.

Zakonodavni proces

- Nacrt zakona o unutrašnjoj reviziji je usvojen šest mjeseci nakon prvog čitanja 17. aprila. Nacrt zakona o opremi pod pritisko i nacrt zakona o izmenama Zakona br. 2004/49 o patentima su usvojeni više od dva meseca nakon prvog čitanja 9 oktobra. Nacrt zakona o putno saobraćajnoj bezbednosti je planiran za odobravanje osam meseci posle svog prvog čitanja održanog 16. marta. Nacrt zakona o promociji dojenja je odobren više od šest meseci posle svog prvog čitanja održanog 1. juna. Nacrt zakona o zaštiti biljaka je odobren više od tri meseca posle svog prvog čitanja održanog 31. avgusta. Nacrt zakona o kosovskom konsolidovanom budžetu i ovlašćenih troškova od 1. januara – 31. decembra 2007 je odobren manje od jednog meseca posle svog prvog čitanja održanog 30. novembra.

Pravilo 35.6. predviđa da “u slučaju kad je jedna komisija određena da razmotri nacrt zakona, ona dostavlja svoje preporuke Skupštini ne kasnije od dva meseca po prvog čitanja, osim ako je produzetak odobren od strane Skupštine”. Skupštinski odbori su predali svoje preporuke na skoro sve gore-pomenute nacрте zakona znatno prelazeći vremenski rok odredjen u pravilu 35.6., ne tražeći od Skupštine produženje roka. Skupštinski odbori bi mogli da uzmu u obzir ubrzavanje razmatranja nacrt zakona radi poštovanja roka odredjenog u gore-pomenutom pravilu. Zakašnjenja pri razmatranju i odobravanju nacrt zakona ističu potrebu za bolje planiranje zakonodavne strategije između Skupštine i Vlade.

Glasački proces

- 27. oktobra, 17. novembra, 18. decembra i 20. decembra, poslanici iz opozicionih stranaka su napustili skupštinsku salu, ostavljajući sednicu bez kvoruma. U svim slučajevima, Predsednik Skupštine je prekinuo plenarnu sednicu zbog nedostatka kvoruma. Kvorum je poštovao prilikom svakog glasanja na plenarnim sednicama ovog izveštajnog perioda.

Ovo je bilo u skladu sa članom 9.1.32. Ustavnog Okvira i Pravilom 31.1., prema kojima većina poslanika Skupštine mora biti prisutna da bi se mogla doneti odluka.

- 18. decembra, tokom drugog čitanja nacrt zakona o putno saobraćajnoj bezbednosti, g-din. Ibush Jonuzi, predesedavajući Funkcionalnog odbora (Odbor za Privredu, Trgovinu, Industriju, Energiju, Transport i Telekomunikacije), je objasnio da postoje 242 amandmana, predložena na nacrt zakona u pitanju koja su podeljena u četiri grupe od strane funkcionalnog odbora: (I) 182 amandmana predložena od strane funkcionalnog odbora, (II) 49 amandmana zajednički predložena od strane funkcionalnog odbora i Odbora za budžet, (III) 10 amandmana predložena od strane Ramadana Kelmendija (LDK) i (IV) zadnji amandman br. 242 koji obuhvata 116 pod-amandmana tehničke prirode. On je dalje predložio da Skupština glasa *en bloc* o svakoj grupi amandmana da bi se sačuvalo vreme. Ministar Transporta i Telekomunikacija Qemajl Ahmeti je izjavio da se slaže sa amandmanima predloženim od strane odgovarajućih odbora pošto nisu menjali suštinu nacrt zakona. G-din. Alush Gashi (LDK) je izjavio da je njegova poslanička grupa podržavala prve dve grupe amandmana. G-dja. Gjylnaze Sylja je takodje izjavila da je AAK poslanička grupa podržavala prve dve grupe amandmana i predložila da se za ove dve grupe glasa *en bloc*. G-dja. Teuta Sahatqija (ORA) je izjavila da njena poslanička grupa nije podržavala *en bloc* izglasavanje amandmana i predložila je da se za sve amandmane glasa posebno. G-din. Hydajet Hyseni (PDK) je takodje izneo da se ne slaže predlogom *en bloc* glasanja amandmana obrazlažući da bi to promenilo metodologiju pregleda nacrt zakona u drugim čitanjima. G-dja. Nekibe Kelmendi (LDK) je izjavila da Poslovnik ne sprečava *en bloc* glasanje na amandmane i da bi Skupština samo trebala da odluči formalnim glasanjem da li da glasa *en bloc*. G-din. Ramadan Kelmendi (LDK) je izjavio da se može glasati *en bloc* za prve dve grupe amandmana i predložio da se njegovi amandmani izglasavaju posebno, dodajući da bi želeo da ih opravda. G-din. Nazim Jashari (ORA) je tvrdio da se ne može glasati *en bloc* na amandmane jer su oni suštinski drugačiji jedni od drugih. U ime poslaničke grupe PDK, g-din. Jakup Krasniqi je predložio da se nacrt zakona ili vrati predlagaču ili da se na amandmane glasa posebno za svaki. Predsednik Skupštine je nastavio pozivajući na glasanje u vezi predloga za *en bloc* izglasavanje po prve dve grupe amandmana, sto je odobreno većinom glasova. Onda je PDK poslanička grupa napustila plenarnu salu ostavljajući sednicu bez kvoruma. U odsustvu kvoruma, Predsednik Skupštine je prekinuo plenarnu sednicu i drugo čitanje dotičnog nacrt zakona je odloženo.

Pravilo 37.2. predviđa da se "amandmani razmatraju pojedinačno po redosledu kako se podnose na tekst nacrt zakona, osim ako je neka grupa amandmana međusobno povezana, kada se mogu razmatrati tamo gde se prvobitno pojave u tekstu i mogu se glasati. Predsednik Skupštine odlučuje kad se to primenjuje. Funkcionalni odbor utvrđuje redosled po kojem se razmatraju amandmani prema njihovoj sadržini kada se odnose na istom mestu u tekstu". Argumenat koji je iznesen tokom drugog čitanja ovog nacrt zakona nije bio da su svi amandmani međusobno povezani, nego da posebno izglasavanje po tako velikom broju amandmana bi oduzelo mnogo vremena.

*Pravilo 61. predviđa da "o odstupanju od poslovnika može odlučiti Skupština dvotrećinskom većinom prisutnih poslanika, sem ako je to u suprotnosti sa Ustavnim okvirom". Odluka da se na amandmane glasa *en bloc* ne bi bila u suprotnosti sa bilo kojom odredbom Ustavnog okvira. Skupština je zato mogla da donese odluku privremenog odstupanja od pravila 37.2., pod uslovom da predlog dobije podršku dve trećine prisutnih poslanika što se zahteva pravilom 61.*

Član 9.1.36 Ustavnog okvira i Pravilo 37.1 kažu "Skupština će u drugom čitanju uzeti u obzir nacrt zakona zajedno sa bilo kojim amandmanom predloženog od strane odbora, pojedinca grupe poslanika Skupštine ili od strane Vlade. Podnosilac amandmana je ovlašćen da obrazloži njegov/njen predlog po zahtevu". G-din. Ramadan Kelmendi je zato imao pravo da traži da se njegovi amandmani izglasavaju pojedinačno i da obrazloži iste.

Nadzor implementacije zakona

- 11. oktobra, Odbor za zdravstvo, rad i socijalnu zastitu je predao Predsedništvu izveštaj u vezi nadzora implementacije Zakona o Zdravstvu i zatražio da se izveštaj uvrsti za debatu u dnevni red sledeće plenarne sednice.

Na sastanku Predsedništva održanog 16. oktobra, kada se raspravljalo o izveštaju odbora, g-din. Sabri Hamiti (LDK) je izjavio da odbor treba da o izveštaju raspravlja sa Ministrom za Zdravlje na nekom od njihovih sastanaka, dodajući da nema potrebe da se o izveštaju raspravlja na plenarnoj sednici. G-din. Mahir Yağcilar (6+/KDTP) je takodje izjavio da nije bilo potrebe da se o izveštaju raspravlja na plenarnoj sednici, dodajući da je dovoljno bilo ako bi se izveštaj samo podelio poslanicima Skupštine. G-din. Xhavit Haliti (PDK) je izjavio da nije bilo razloga da se vodi debata o izveštaju na plenarnoj sednici, tvrdeći da Skupština ne treba da vodi debatu o radu nekog od svojih organa. Predsedništvo je uputilo izveštaj nazad Odboru za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu.

20. oktobra, u nastavku plenarne sednice koja je počela 19. oktobra, g-din. Alush Gashi (LDK) je izjavio da je njegova parlamentarna grupa pozdravila izveštaj o nadzoru implementacije Zakona o Zdravstvu predat od strane Odbora za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu, insistirajući da se izveštaj podeli svim poslanicima i da se povede debata u vezi toga na plenarnoj sednici. Predsedavajući, g-din. Xhavit Haliti (PDK), je izjavio da Predsedništvo veruje da "nije ispravno da vodimo debatu zasnovanu na izveštaju našeg odbora, ali da se debata treba održati u odnosu na Vladu".

Na sastanku od 9. novembra, Predsedništvo je odlučilo da uvrsti izveštaj u dnevni red sledeće plenarne sednice zakazane za 16. novembar.

20. novembra, u nastavku plenarne sednice koja je počela 16. novembra, Skupština je raspravljala o izveštaju u vezi nadzora implementacije Zakona o Zdravstvu i odobrila preporuke Odbora za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu sa većinom glasova za.

Pravilo 53.1 kaže da "u okviru svog delokruga, svaka komisija je nadležna da nadzire sprovođenje zakona od strane Vlade ili određenog ministarstva." Pravilo 53.1 dalje određuje "u cilju ispunjavanja gore pomenutih nadležnosti, komisija: (a) predlaže preporuke u vezi mera u konkretnim slučajevima, između ostalog, i (d) pismeni i usmeni izvešta jednom godišnje na plenarnoj sednici." Ovo je bio prvi izveštaj u vezi nadzora implementacije zakona napravljen od strane Odbora za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu tokom 2006. Nijedan drugi odbor nije podneo Skupštini izveštaj o implementaciji zakona u okviru svoje oblasti u toku 2006.

Odluka Predsedništva od 16. oktobra koja je odbila pravo Odboru da usmeno izvesti Skupštinu u vezi sa svojim izveštajem na nadzor implementacije zakona o zdravstvu nije bila u skladu sa pravilom 53.1. Kasnija diskusija u vezi izveštaja i usvajanje preporuka Odbora za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu, 20. novembra je u skladu sa pravilom 53.1.

Osnivanje ad hoc Istražnog Odbora

- Nakon što je izveštaj Kancelarije Generalnog Revizora (KGR) faktičnim nalazima Skupštine tokom 2004.-2005. godine skinut sa dnevnog reda plenarne sednice od 27. oktobra, na zahtev LDK parlamentarne grupe, PDK i ORA parlamentarne grupe su u znak protesta napustile skupštinsku salu i ostavili sednicu bez kvoruma. Pošto su PDK i ORA parlamentarne grupe odbile da učestvuju u radu Skupštine dok se KGR izveštaj ponovo nije postavio za diskusiju na plenarnoj sednici, Predsedništvo se sastalo 2. novembra i odlučilo da se plenarna sednica od 27. oktobra sa istim dnevnim redom nastavi 3. novembra.

Na početku sednice od 3. novembra, Predsednik Skupštine je izjavio da se Predsedništvo dan ranije složilo da se glasanje o osnivanju *ad hoc* Istražnog Odbora održi po završetku debate u vezi KGR izveštaja. G-din. Alush Gashi (LDK) je izjavio da Odbor za Budžet ili odvojeno telo uspostavljeno od strane Skupštine može da verifikuje KGR nalaze, dodajući da se LDK obavezao za nemešanje u istrage obavljene od strane pravosuđa. G-din. Jakup Krasniqi (PDK) je izjavio da je njegova parlamentarna grupa zahtevala još pre dve godine osnivanje *ad hoc* Istražnog Odbora za proveru lošeg upravljanja javnih fondova u institucijama ali je zahtev bio nadglasan od strane vladajuće koalicije, dodajući da bi takvo upravljanje teško garantovalo ekonomski razvoj i socijalnu zaštitu svojih građana. On je dalje naglasio da je KGR izveštaj potvrdio zloupotrebu javnih fondova u Skupštini i ponovo predložio da Skupština osnuje *ad*

hoc Istražni Odbor koji bi verifikovao KGR nalaze. G-din. Naim Maloku (AAK) je izjavio da je KGR izveštaj pokazao da je u nekim slučajevima budžet Skupštine korišćen u lične svrhe i da je AAK osudio te slučajeve. On je dodao da se njegova parlamentarna grupa obavezala na dobru vladavinu i efektivno upravljanje javnim fondovima i da će podržati svaku inicijativu koja će doprineti boljem funkcionisanju Skupštine. G-dja. Teuta Sahatqija (ORA) je predložila da Skupština osnuje *ad hoc* Istražni Odbor koji će ispitati sve slučajeve finansijskog lošeg upravljanja i preporučiti proceduru za sprečavanje sličnih slučajeva u budućnosti, predati KGR izveštaj javnom tužiocu, zahtevati reviziju Skupštine od 2002. do 2005., i da se Skupštinski fondovi korišćeni u lične svrhe vrata u skupštinski budžet. G-din. Numan Balić (Za Integraciju) je isto predložio osnivanje *ad hoc* Istražnog Odbora za verifikaciju KGR nalaza. Nakon izlaganja u ime parlamentarnih grupa i ostalih poslanika koji su želeli da govore, Predsednik Skupštine je pozvao na glasanje o osnivanje *ad hoc* Istražnog Odbora koji će verifikovati KGR nalaze u okviru roka koji ističe 31. decembra 2006., što je i usvojeno sa većinom glasova za. Predsednik Skupštine je onda dao kratku pauzu šefovima parlamentarnih grupa da bi predložile svoje članove za Istražni Odbor. Posle pauze, Predsednik Skupštine je objavio da su se šefovi parlamentarnih grupa složili sa sledećim sastavom: G-din. Ferid Agani (Za Integraciju/PD), Predsedavajući Odbora, g-din. Lutfi Zharku (LDK), prvi potpredsedavajući, g-din. Husnija Bešković (6+/Vakat), drugi potpredsedavajući, g-din. Naser Osmani (LDK), g-din. Ali Sadriu (LDK), g-dja. Besa Gaxherri (LDK), g-din. Shaban Halimi (LDK), g-din. Nimon Alimusaj (LDK), g-din. Gazmend Muhaxheri (ORA), g-din. Mazllom Kumnova (AAK), g-din. Gani Koci (PDK), g-din. Afrim Arzuallxhiu (PDK), g-dja. Safete Hadërgjonaj (PDK) i jedan SLKM član¹⁰, i pozvao na formalno glasanje sastava Istražnog Odbora, koji je usvojen sa većinom glasova za.

Ad hoc Istražni Odbor je osnovan u skladu sa Pravilom 50., koje kaže "Skupština može osnovati ad hoc odbor. . . . da istraži određena pitanja. Kada Skupština odluči da osnuje takav odbor, odluka će sadržati sastav, procedure i vremenski okvir ad hoc odbora."

Radni izveštaj Regulatorne Telekomunikacione Agencije za 2005. godinu

- 17 Novembra 2006., u nastavku plenarne sednice koja je počela 16. novembra, Skupština je raspravljala o random izveštaju Regulatorne Telekomunikacione Agencije (RTA) za 2005. Na početku debate, G-din. Anton Berisha, direktor RTA, je predstavio izveštaj Skupštini, uz pratnju g-dina. Ibusha Jonuzija, predsedavajućeg Odbora za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i telekomunikacije (Funkcionalni Odbor), koji je dao nekoliko preporuka u vezi RTA izveštaja. G-din. Alush Gashi je izjavio da je njegova parlamentarna grupa pozdravila RTA izveštaj i pozvala Vladu da ponudi podršku RTA u uspešnijem obavljanju svojih dužnosti. U svojoj izjavi, g-din. Jakup Krasniqi (PDK) je kritikovao RTA za nemogućnost obezbeđivanja kvalitetnih usluga građanima i stopiranju aktivnosti ilegalnih mobilnih operatera na Kosovu. On je dalje predložio da Skupština smeni RTA Odbor. G-dja. Gjylnaze Syla (AAK) je izjavila da je njena parlamentarna grupa podržala RTA kao i preporuke Funkcionalnog Odbora. G-din. Genc Gorani (ORA) je ohrabrio RTA u intenziviranju svojih aktivnosti protiv ilegalnih mobilnih operatera i predložio da RTA češće izveštava Funkcionalnom Odboru. G-din. Gani Koci (PDK) je predložio da Skupština glasa u vezi smene RTA Odbora. G-din. Sabri Hamiti (LDK) je naznačio da Zakon o Telekomunikacijama određuje drugačiju proceduru smene RTA zvaničnika, po kojoj je Ministar za Transport i Telekomunikacije taj koji daje preporuke Vladi u vezi smene članova RTA Odbora, koja posle toga podnosi takav predlog Skupštini na usvajanje. On je dodao da oni poslanici koji nisu zadovoljni tim načinom smenjivanja mogu da iniciraju proceduru za promenu Zakona o Telekomunikacijama. G-dja. Syla je izjavila da u skladu sa članovima 7.5-6 Zakona o Telekomunikacijama, RTA Odbor ima ovlašćenje da smeni nekog svog člana ako za to ima dve-trećine glasova članova Odbora, koji bi naknadno bio predmet razmatranja od strane Skupštine. G-din. Xhavit Haliti (PDK) se protivio rekavši da Skupština

¹⁰ G-dja. Snežana Milić je kasnije predložena od strane SLKM za člana Istražnog Odbora.

ima pravo da smeni RTA odbor zato što je Skupština prvobitno odobrila imenovanje članova RTA Odbora. G-din. Krasniqi je ponovo insistirao da se PDK predlog o smenjivanju RTA Odbora izglasa od strane Skupštine. Predsednik Skupštine je nastavio tako da je prvo stavio na glasanje preporuke Funkcionalnog Odbora Skupštine, koje su usvojene sa 46 glasova za i 15 protiv. Onda je stavio na glasanje PDK predlog za smenjivanje RTA Odbor, koji je odbijen sa 21 glasom za i 24 protiv. U tom trenutku, PDK parlamentarna grupa je napustila plenarnu salu.

Članovi 7.5-6 Zakona o Telekomunikacijama kažu da “glasovima dve trecine članova, Odbor će smeniti člana na osnovu profesionalne nestručnosti ili propusta. Svaka smena u skladu sa stavom 5. će biti predmet razmatranja i slaganja Skupštine.” Zakon o Telekomunikacijama međutim ne reguliše smenu celog RTA Odbora. U skladu sa gorepomenutom tačkom, inicijativa za smenom čak i samo jednog člana RTA Odbora mora proizići od samog RTA Odbora a tek onda biti predmet razmatranja i slaganja Skupštine.

Pravilo 33. Skupštinskih poslovnika kaže da “nacrt zakona može biti dostavljen za diskusiju u Skupštini od strane . . . jednog poslanika Skupštine, kojeg podržavaju petoro dodatnih poslanika koji su potpisali nacrt zakona ili parlamentarne grupe”, između ostalog. PDK parlamentarna grupa ima pravo da predloži amandmane na Zakon o Telekomunikacijama u vezi gorepomenuta pitanja.

Imenovanje Narodnog Advokata i prvog zamenika Narodnog Advokata

- 16. februara 2006., Specijalan Predstavnik Generalnog Sekretara UN (SPGS) je proglasio Uredbu 2006/6 o Instituciji Narodnog Advokata Kosova, kojom je ovlastio Skupštinu Kosova da imenuje Narodnog Advokata i prvog zamenika Narodnog Advokata kao i tri ostala zamenika Narodnog Advokata. Nakon proglašenja uredbe u pitanju, Skupštinski Odbor za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira je izradio proceduralna pravila o imenovanju Narodnog Advokata i prvog zamenika Narodnog Advokata, koja su odobrena 15. juna 2006. Nakon odobravanja proceduralnih pravila, Odbor za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira je formirao Panel za Regrutaciju¹¹ koji bi pregledao aplikacije i preporučio Skupštini kandidate za Narodnog Advokata i Prvog Zamenika Narodnog Advokata.

17. novembra, u nastavku plenarne sednice kvja je počela 16. novembra, g-din. Sadudin Berisha, prvi potpredsedavajući Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog okvira je izvestio Skupštinu u vezi procedura i rada Panela za Regrutaciju u vezi imenovanja Narodnog Advokata i prvog zamenika Narodnog Advokata. G-din Berisha je dalje objavio da je Panel jednoglasno predložio sledeće kandidate za Narodnog Advokata - g-din. Hilmi Jashari, g-din. Ibrahim Makolli i g-dja. Diana Toska, i za prvog zamenika - g-din. Palë Bala, g-din. Ljubinko Todorović i g-din. Habit Hajredini. U nastavku je rekao da se glasanje treba obaviti tajno i da ako nijedan kandidat ne dobije apsolutnu većinu glasova (najmanje 61 glas) u bilo kojoj rundi, konkurs će se obnoviti. G-dja. Zlatica Kujundžić (Srpska Demokratska Stranka/SDS) je zatražila od Skupštine da odloži glasanje u vezi imenovanja Prvog zamenika Narodnog Advokata za sledeću plenarnu sednicu što bi omogućilo njenoj partiji više vremena za konsultacije. Šefovi parlamentarnih grupa LDK, AAK, ORA, 6+ i grupe Za Integraciju su predložili da se oba imenovanja odlože za sledeću plenarnu sednicu pošto parlamentarna grupa PDK nije bila prisutna na sednici. Skupština je odložila ovu tačku za sledeću plenarnu sednicu.

Na plenarnoj sednici održanoj 14. decembra, g-din. Berisha je ponovo predstavio kandidate predložene od strane Panela za Regrutaciju i objasnio proceduru za imenovanje Narodnog Advokata i prvog zamenika Narodnog Advokata. Skupština je nastavila sa tajnim izglasavanjem o kandidatima u skladu sa procedurom. U prvom krugu glasanja, rezultat za mesto Narodnog Advokata je bio sledeći: g-din. Hilmi Jashari - 6 glasova, g-din. Ibrahim Makolli - 41 glas i g-dja. Diana Toska - 30 glasova, a dva glasačka listića su proglašena “nevažecim”, verovatno uzdržavanja. Rezultat glasanja za mesto prvog zamenika Narodnog Advokata je bio sledeći: g-

¹¹ Članovi Panela su bili: g-dja. Nekibe Kelmendi (Predsedavajuca/LDK), g-dja. Nergjivane Dauti (PDK), g-dja. Gjylnaze Sylja (AAK), g-din. Nazim Jashari (ORA), g-din. Dragiša Krstović (SLKM), g-din. Husnija Bešković (6+) i g-din. Numan Balić (Za Integraciju).

din. Pal Bala - 27 glasova, g-din. Habit Hajredini - 17 glasova i g-din. Ljubinko Todorović - 26 glasova. Pošto je rezultat glasanja prve runde objavljen, predsedavajući je dao reč g-dinu. Berishi da objasni dalju proceduru. G-din. Berisha je objasnio da, pošto nijedan kandidat nije dobio apsolutnu većinu glasova u prvom krugu, Skupština treba da predje na drugi krug glasanja sa dvoje kandidata za svako mesto, koji su dobili najveći broj glasova. U drugom krugu glasanja, rezultat za Narodnog Advokata je bio sledeći: g-din. Ibrahim Makolli - 41 glas a g-dja. Diana Toska - 34 glasa, dok su tri glasačka listića proglašena nevažećim. Rezultat glasanja za Prvog Zamenika Narodnog Advokata je bio sledeći: g-din. Pal Bala - 37 glasova a g-din. Ljubinko Todorović - 32 glasa, dok su devet glasačka listića proglašena nevažećim.

Pošto je rezultat glasanja iz drugog kruga objavljen, neki poslanici su naglasili da postoji nesaglasnost između Unmikove Odredbe 2006/6 i proceduralnih pravila odobrenih od strane Skupštine u vezi sa brojem glasova potrebnih da imenovanja budu validna. G-din. Berisha je objasnio da član 6.2. Odredbe 2006/6 kaže da Narodni Advokat i Prvi Zamenik Narodnog Advokata moraju biti imenovani od strane Skupštine uz podršku glasova većine poslanika Skupštine, što znači najmanje 61 glas, ali on je dodao da proceduralna pravila, odobrena od strane Skupštine kažu da kandidat za Narodnog Advokata i Prvog Zamenika Narodnog Advokata sa najvećim brojem glasova dobijenim u drugom krugu će se smatrati imenovanim.

G-din. Berisha je dalje rekao da Uredba ima prednost nad proceduralnim pravilima, odobrenih od Skupštine, dodajući da se zbog toga imenovanja ne mogu smatrati validnim. G-din. Hydajet Hyseni (PDK), Predsedavajući Odbora za pitanja pravosudja, zakonodavstva i Ustavnog Okvira, je rekao da u skladu sa pravnim principom - novi akt poništava stari akt - proceduralna pravila odobrena od strane Skupštine imaju prednost nad Odredbom 2006/6, zato što su ova pravila odobrena kasnije, dodajući da se zbog zato Narodni Advokat i Prvi Zamenik Narodnog Advokata trebaju smatrati imenovanim. U ime LDK parlamentarne grupe, g-din. Alush Gashi (LDK) je predložio da Predsedništvo razjasni nesaglasnost između akata u pitanju sa Unmikovom Kancelarijom za pravna pitanja i u skladu sa tim obavesti Skupštinu. Predsedavajući je onda stavio na glasanje Gashijev predlog, koji je usvojen sa većinom glasova za¹².

Član 6.2 Uredbe 2006/6 o Instituciji Narodnog Advokata predviđa da se Narodni Advokat i Prvi Zamenik Narodnog Advokata trebaju imenovati od strane Skupštine Kosova u skladu sa otvorenim i transparentnim procedurama imajući podršku glasova većine poslanika Skupštine, što znači podršku najmanje 61. poslanika Skupštine. U drugu ruku, u skladu sa proceduralnim pravilima Skupštine o imenovanju Narodnog Advokata i Prvog Zamenika Narodnog Advokata, Narodni Advokat i Prvi Zamenik Narodnog Advokata se imenuju običnom većinom poslanika Skupštine. Pravni princip - lex posterior derogat lex anterior (novi akt poništava stari akt), koji reguliše hijerarhiju pravnih akata, odnosi se na akte koji imaju istu pravnu snagu. U ovom slučaju, proceduralna pravila odobrena od strane Skupštine predstavljaju podzakonski akt, pošto proističu iz same Uredbe 2006/6. Zbog toga, Uredba ima prednost nad proceduralnim pravilima u pitanju. Kao rezultat toga, glasanje o imenovanju Narodnog Advokata i Prvog Zamenika Narodnog Advokata, održano na plenarnoj sednici od 14. decembra, se ne može smatrati validnim zato što nijedan kandidat nije dobio podršku većine poslanika Skupštine, što je potrebno prema gorepomenutom članu.

Pitanja za Vladu za usmene odgovore

- Na plenarnoj sednici od 19-20. oktobra, četiri od pet pitanja su dobila odgovore. Na sednici održanoj 27. oktobra, sva pitanja su pomerena za sledeću plenarnu sednicu zbog nedostatka kvoruma. Na plenarnoj sednici od 16., 17. i 20. novembra, pet od šest pitanja su dobila odgovore. Na plenarnoj sednici od 30. novembra, tri od pet pitanja su dobila odgovore. Na plenarnoj sednici od 14. i 18. Decembra, dva od četiri pitanja su dobila odgovore. Na plenarnoj

¹² SPGS je obezbedio pravno tumačenje za Predsedništvo van perioda ovog izveštaja i biće obuhvaćeno u sledećem izveštaju.

sednici od 20-23. decembra, jedno od tri pitanja je dobilo odgovor. Predsednik Skupštine je odgovorio da pitanja koja nisu dobila odgovor na dve plenarne sednice će se objaviti u biltenu Skupštine. Na plenarnim sednicama održanim 19 i 20. oktobra i 30. novembra, g-din. Hydajet Hyseni (PDK) je ponovo postavio pitanje koje je podneo Ministru za Lokalnu Samoupravu pre mnogo vremena, na koje još uvek nije dobio odgovor i insistirao na dobijanju odgovora. Na plenarnoj sednici od 30. novembra, Ministar za Lokalnu Administraciju Lutfi Haziri je konačno odgovorio na pitanje g-dina. Husenija.

Period pitanja je odradjen u skladu sa novim Pravilom 26. "Pitanja za Vladu za usmene odgovore", prema kojim dnevni red svake sednice treba da sadrži period do pedeset minuta za pitanja poslanika upućena Vladi, sa jednim minutom za pitanje, tri minuta za Ministrov odgovor, jedan minut za dodatno pitanje i dva minuta za odgovor na to pitanje.

G-din. Hyseni je prvi put predao svoje pitanje 8. avgusta 2005., kada je prethodno Pravilo 26. u vezi pitanja za Vladu za usmene odgovore bilo na snazi. 13. juna, posle revizije Pravila 26. na plenarnoj sednici održanoj 1-2. juna 2006., g-din. Hyseni je ponovo podneo svoje pitanje, ali nije dobio odgovor do plenarne sednice održane 30. novembra. Po novom Pravilu 26.11 "ako se na pitanja ne odgovori u toku dve plenarne sednice, pitanje će biti objavljeno u biltenu Skupštine". Bilten Skupštine Kosova ne sadrži pitanja koja su podneta Vladi, tako da pitanja koja nisu dobila odgovor nisu ikada bila objavljena. Objavljivanje pitanja poslanika za koja nije dobijen odgovor u biltenu Skupštine može poboljšati odgovornost Vlade u odnosu na Skupštinu."¹³

3. Podjednak pristup i učešće zajednica

- 4. decembra 2006., g-din. Bislim Hoti (IRDK/Egipćanin) je poslao pismo Predsedništvu, obaveštavajući ih da će od 1. januara 2007 biti član Predsedništva u skladu sa sporazumom postignutim između IRDK, KDTP i Vakata, decembra 2004., vezanog za predstavljanje ne-albanskih i ne-srpskih zajednica u Predsedništvu¹⁴. Na sastanku održanom 11. decembra, kada je Predsedništvo raspravljalo o pismu g-dina. Hotija, g-din. Ramë Buja (PDK) je izjavio da g-din. Hoti ne može biti član Predsedništva, zato što je bio član AAK parlamentarne grupe. G-din. Sabri Hamiti (LDK) je obrazložio da pošto g-din. Hoti nije bio član 6+ parlamentarne grupe, on ne može biti član predsedništva i da bi ostali poslanici Skupštine, koji nisu deo sporazuma između KDTP, Vakata i IRDK, mogli imati primedbe. G-din. Gazmend Muhaxheri (ORA) je konstatovao da su poslanici Skupštine iz ne-albanskih i ne-srpskih zajednica imali pravo da odluče o svom predstavljanju u Predsedništvu. On je obrazložio da postignuti sporazum između KDTP, Vakata i IRDK treba da se poštuje zato što oni predstavljaju većinu poslanika iz ne-albanskih i ne-srpskih zajednica, odnosno osam od dvanaest. Na kraju diskusije, pojedini članovi Predsedništva su istakli da ovo pitanje zahteva dalje razjašnjenje.

Na početku plenarne sednice od 14. decembra, g-din. Xhevdet Neziraj (IRDK/Egipćanin) je upitao Predsednika Skupštine da objasni zbog čega pitanje predstavljanja g-dina. Bislima Hotija (IRDK/Egipćanin) u Predsedništvu nije izvršeno u dnevni red plenarne sednice toga dana, dodajući da u skladu sa postignutim sporazumom između Vakata, KDTP i IRDK, decembra 2004., g-din. Hoti je imao pravo da služi kao član Predsedništva tokom treće godine mandata. Predsednik Skupštine je odgovorio da je pitanje još uvek u proceduri. G-din. Neziri je tvrdio da u skladu sa Ustavnim okvirom, poslanici iz ne-albanskih i ne-srpskih zajednica imaju pravo da odluče o svom predstavljanju u Predsedništvu. G-din. Hajredin Kuçi (PDK) je odgovorio da bi

¹³ Vidi Stub III (OEBS), izveštaje 03/2006, 04/2006, 05/2006 i 06/2006 o nadgledanju Skupštine Kosova, tačke pod nazivom "Pitanja za Vladu koja traže usmene odgovore".

¹⁴ 2. decembra 2004., KDTP (Turska stranka), Vakata (Bosnjačka stranka) i IRDK (Egipćanska stranka), koje predstavljaju osam od dvanaest poslanika Skupštine koji dolaze iz ne-albanskih i ne-srpskih zajednica, su postigle sporazum po kom će biti predstavljene u Predsedništvu na osnovu godišnjeg rotacionog plana, po kojem bi g-din. Džezair Murati (6+/Vakata) bio član Predsedništva tokom prve godine, g-din. Mahir Yagcilar (6+/KDTP) tokom druge godine a g-din. Bislim Hoti tokom treće godine. Kao što je dogovoreno, g-din. Murati je već bio član Predsedništva tokom 2005., a g-din. Yagcilar je član od januara 2006.

predstavljanje g-dina. Hotija u Predsedništvu značilo duplo predstavljanje AAK parlamentarne grup, zato što je IRDK deo ove grupe. G-din. Bujar Dugoli (AAK) se usprotivio, govoreći, da u skladu sa Ustavnim okvirom g-din. Hoti je imao pravo da bude zastupljen u Predsedništvu kao poslanik ne-albanskih i ne-srpskih zajednica, bez obzira na činjenicu da je bio član AAK parlamentarne grupe. G-dja. Teuta Sahatqija (ORA) je takodje istakla da ne-albanske i ne-srpske zajednice imaju pravo da odluče između sebe ko će ih predstavljati u Predsedništvu, bez ikakvog mešanja. G-din. Kuçi je ponovo istakao da “Skupština funkcioniše na osnovu dve grupe - parlamentarnih grupa i odbora, a ne na osnovu etničkih, religioznih ili bilo kojih drugih grupa.” G-dja. Nekibe Kelmendi (LDK) je istakla da Skupština treba poštovati sporazum postignut između tri najveće ne-srpske i ne-albanske zajednice i ne treba se mešati u to. Predsednik Skupštine je ponovio da je pitanje još uvek u proceduri i da će se o njemu ubrzo odlučiti.

Na svom sastanku održanom 18. decembra, Predsedništvo je ponovo raspravljalo o pitanju predstavljanja g-dina. Hotija u Predsedništvu i odlučilo da traži pravno tumačenje od Unmikove Kancelarije za pravna pitanja¹⁵.

Član 9.1.7 (f) Ustavnog Okvira predviđa da “jedan član Predsedništva se imenuje među članovima Skupštine koji pripadaju strankama koje se izjasne kao predstavnici ne-albanske i ne-srpske zajednice na Kosovu. Metod za imenovanje ovog poslednjeg člana određuju članovi Skupštine koji pripadaju tim zajednicama”. Dalje, član 9.1.8 određuje da će “Skupština odobriti ova imenovanja formalnim glasanjem”. Predsedništvo zato nema ulogu u odobravanju ili odbijanju sporazuma postignutog između ne-albanskih i ne-srpskih zajednica u vezi njihovog predstavljanja u Predsedništvu. Povrh toga, uloga Skupštine je samo da odobri jedan takav sporazum formalnim glasanjem bez mešanja u unutrašnji sporazum drugih zajednica. G-din. Bislim Hoti je predložen za člana Predsedništva kao predstavnik egipćanske zajednice, a ne kao član AAK parlamentarne grupe. Njegova pripadnost u parlamentarnoj grupi je irelevantna u ovom slučaju.

Prigovori koji osporavaju usvojene zakone na osnovu njihovog uticaja na vitalne interese zajednica

- Predsedništvo je razmotrilo odgovor Odbora za zdravstvo, rad i socijalna pitanja koje se odnosi na prigovor Grupe za integraciju, koji osporava Zakon na Prekid Trudnoće, 25. avgusta 2006., i predložilo da se osnuje Poseban Panel koji bi se bavio time. Medjutim, Poseban panel još uvek nije osnovan¹⁶.

Prema članu 9.1.41 Ustavnog Okvira i Pravilu 40.3, “ako predsedništvo ne uspe da podnese predlog postignut konsenzusom u roku od pet dana, Poseban Panel sastavljen od predstavnika dve strane i jednog člana, koji će predsedavati, imenovan od strane SPGS-a će automatski preuzeti razmatranje materije”. Panel će u roku od pet dana doneti odluku koja predlaže da Skupština odbije prigovor . . . ili odredbe, ili da Skupština usvoji zakon sa amandmanima koje će Panel predložiti. Poseban Panel treba, bez odlaganja, biti osnovan da razmotri prigovor grupe “Za integraciju”.

5. Pristup

Tokom perioda izveštaja, Stub III (OEBS) je imao pristup plenarnim sednicama, redovnim sastancima Predsedništva i sastancima odbora. Stub III (OEBS) je takodje primio kopije dokumenata razmatranih od strane Skupštine i transkripte prethodnih plenarnih sednica.

6. Transparentnost

Radio Televizija Kosovo (RTK) je obezbedila direktan prenos plenarnih sednica u pitanju. Javnim i institucionalnim posmatračima je obezbedjen pristup plenarnim sednicama. Skupština Kosova ima

¹⁵ SPGS je obezbedio pravno tumačenje Predsedništvu van ovog izveštajnog perioda i biće obuhvaćeno u sledećem izveštaju.

¹⁶ Za više detalja, vidi Stub III (OEBS), izveštaje 05/2006 i 06/2006 o nadgledanju rada Skupštine Kosova.

web stranicu (www.assemblyofkosovo.org) koja sadrži biografske podatke poslanika Skupštine, informacije o strukturi i funkcionisanju Skupštine, kopije zakona i rezolucija usvojenih od strane Skupštine, zajedno sa ostalim informacijama na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.

KRAJ.